

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo iiii. p[ro] d[omi]nica. i. post Trinitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Dominica. l. post Trinitatis

dū vidit aliū quē demones excoꝛiabāz cū
sale fricabāz aspergebāz sup cratē igneā
cōcremabāt. Hic fuerat crudelis dꝛator
et subdītoꝝ oppꝛessor et exactoꝝ paupꝛū.
Postmodū vidit aliū equū igneū equitan
tē et scutū igneū habētē: et portabat caprā
igneā: z post caudā equi habitū monachi
trahentē. Hic fuit raptor: z caprā cuiusdā
vidue rapuit: z infirmū habitūz monachi
recepit: nō ex charitate sꝫ ex inductione a //
micoꝝ suoꝝ. Alios etiā vidit plures di
uersas penas sustinētēs fm silitudinē pec
catoꝝ. **Uñ Sap. xi.** Per que q̄s peccat: p
hec et toꝛquet.

Tertius arti. Audistis rē. Hec ḡ in pñ
ti sepius sūt absqꝫ dilatione cogitan //
da. Sic em̄ reglā iur̄. **Dora sua cuiuslibet**
est nociua. ff. de reg. iur. l. In pꝛdemnatioe.
Et extra de elec. relecti pꝛate. l. vj. ca. In
vniuꝛsas **Nota.** meliꝫ eet alicui spontanee
culpā cognoscere corā pncipe: z sic euade //
re iudiciū mortis cum ḡa pncipis: q̄ in //
uite z coacte fateri z euidentē cōuinci corā
tota curia: z pꝛfusibiliter puniri. Expone z
applica norando qꝫ oia pctā tandē pꝛōn re
dicent ad mēoꝛiā rē. **Uñ Naum. iij.** Re //
uelabo pudēda tua corā facie tua.

Sermo. iij. p dñica. j. post
Trinitatis.

Mortuus ē at

rē. Si diligamꝫ inuicē deꝫ in
nobis manet z charitas etꝫ in
nobis pfecta est. j. **Joan. iij.** **T**ria sunt ibi
notanda.

Prīmū fraterne dilectionis exhortatio.

Si diligamꝫ inuicē.

Secūm exhortatiōis retributio. deus i
nobis manet.

Tertīū retributiōis ampliatio. z cha //
ritas etꝫ in no. pfe. est.

De pmo. **Jo. xv.** Hec mado vob vt di
ligatꝫ inuicē. **De scdo.** j. **Joā. iij.** Qui ma
in cha. in deo manet et deꝫ i eo. **De tertio.**
Jo. xv. Vos amici mei estis si fecerit qꝫ pꝛi.
vob. **Ipe autē h pcepit vt diligamꝫ inuicē.**

Horruus ē rē.

Primꝫ ar. An dānati volūtate delibe
ratiua malū nō eē q̄ sic eē: **Q.** non.
Prelectio pꝛsupponit electionē: sꝫ nō eē nō

est eligibile cū nō habeat apparentiā boni
Contra Apo. ix. In diebꝫ illis desidera
būt hoīes mꝛi z fugiet mors ab eis. **Re**
spōdet B. i. iij. di. l. **Crede qꝫ magꝫ ap**
perēdū eēt si poneret i optiōe oīno nō esse
qꝫ eternalꝫ toꝛqꝛi. **Loquor d appetitū qꝫ re**
fugit incōmodū. **Hoc ei iudicat mēs mea**
magꝫ sic decollatiōe qꝫ diurnam ignis
adulsiōe **Uexꝛi fm appetitū honesti. qꝫ**
iniqꝫ spūs cruciari est ad ḡliam dei. vtiqꝫ
deberēt malle ignibꝫ subiacere ad pꝛtinuā
dei laudē qꝫ p oīmodā corꝛuptiōe manū
dei effugere. **Concedendū igit ē: qꝫ dāna**
ti mallēt nō eē. **Lū autē dꝫ qꝫ pelectio pꝛsup**
ponit electionē. **Dicendū qꝫ vꝫ ē de illa qꝫ**
est p modū desiderij: non autē de ea qꝫ est p
modū fuge. **Hec Bon.** **Pro pꝛ nūlo.**
Duluz est horrenda illa infernalꝫ pena.
De qꝫ pꝛius nulli ambigēdū ē. **Atz pꝛi**
sic senserunt Uñ Lactantiꝫ lib. diuiaz isti
tut pñū di. **Esse inferos zeno stoicꝫ docu**
it: z iedes pꝛōz ab ipꝫ eē discretas: z il
los qꝫ dē qꝫ etas icolere regiōes: hos pꝫ vo
nas luere in tenebrosīs locꝫ atqꝫ i cenꝫ vo
raginibꝫ horrendis. et Virgilꝫ ait. vj. en.
Facilꝫ descensus auerni. Noctes atqꝫ dies
pꝫ atrꝫ ianua ditis. Sed qꝫ de dānatis
in illo inferno. **An malū rē. Dic rñ. vt. s.**
Et qꝫ pꝫ clude qꝫ sit misera reproboꝝ pꝫ di
ctio qꝫ sic cupiunt morte: z mori nō possunt
Aug. lib. de miseria huiꝫ mundi. **O mors**
qꝫ dulcis esses qꝫ tā amara fuisti: te solaz
desiderabūt: qꝫ te vehemētꝫ oderūt. **Hoc**
attendite pctōres exccati qꝫ voluptatibꝫ z
vanitatibꝫ deuicti nūc solā mortē formida
tis: nec tamen de morte aut inferno nisi for
te raro cogitatis. **O luxuriosi.** **O auaricꝫ**
Septꝫ d inferno cogitate anteqꝫ ibi detru
damini. **Teste em̄ Aug. Felix qui de sup**
plicio cogitat ante supplicium: vt supplicij
euadat piculū. **Frequētꝫ ḡ cogitare qꝫ hor**
ribilꝫ ē carcer infernalꝫ: vbi ē oīm maloz et
aggeratio. **Figura Hierē. j.** **Factū ē pꝫ bū**
dū ad hierē. di. **Quid tu vides hieremias:**
Et dicē Ollā succēsā ego video: z facie eiꝫ a
facie aḡlonis. **Et dicē dñs ad eū.** **Ab aḡlo**
ne pādet oē malū sup oēs hitatores terre.
Spūalꝫ. **Ollā succēsā a facie aḡlonis qꝫ re**
gio est irempatiissima: z venꝫ flās ab illa
pꝫte ipetuosus ē: sicut penā gebennalem rē.
Et iō clamat Sach. Sach. ij. **O o fūgite**

de terra aquilonis. **S**uperbi **S**uari **S**u-
lubrici fugite de terra aqilonis. **I**n inferni:
marie a sole diuie glie elog. **I**ter irre/
parabile carentia diuine viuis vbi qsi ia
habitationis p reatum.

Secundus ar. **I**n pced. zc. **I**n hoc aut
dicendū de scda q est miseria paup/
rime pdictiois. qz nec guttā aq potuit ob/
tinere. **U**bi iuxta textū tria sunt p siderā/
Primū reprobū diuitis inutil pe/ (da.
tio. ibi. **E**t ipse cla. zc.

Secundū sue petitiōis rōnabilis repul/
sio: ibi. **E**t di. illi **A**braā. **F**ili zc.

Tertū repulsiōis formidabilis cōdi/
tio: qz sez irrevocabilr. ibi. **E**t in his zc.

Primū igit zc. qz ipse clamās dicit. **P**z
Abraā miserere mei/ z mitte la. vt inti. ex.
digi. in a. vt refri. lin. m. qz cru. i hac flāma
Ehryf. **H**agne pene magnā vocē redde
bāt. q. d. **P**atrē te voco natura quō fili? q
pdidit sua substantiā: lz meo vicio te psm
pdiderim: **M**iserere mei. **F**rustra o diues
pnam ags vbi nō est pnie loc?. tormēra te
cogūt: nō ment? affect?. **V**itte inqt laza/
rū. **E**rras miser: **A**braā mittere non pōt:
sed suscipe pōr) vt intigat extremū digiti i
aqua. **L**azaz videre nō dignabar: z nūc
digiū ei? desideras. **A**qua petis q delica
tos cibos an fastidiebas. **V**ide psciaz pec
caroris: nō totū audet petere digitiū. **I**n/
struimur q q sit vtile in diuitijs nō p fide/
re. **D**urant res z notificat oibz qd esset
diues z qd esset paup. **S**ic em in theatr
cū aduepsat z astates redeūt exētes/ z
amicū deponentes. q reges z ptozes vñ
fuerāt oibz iā vident vt sunt: sic z aduen
ente morte z soluto spectaclo vniuersi lar/
uis egestat? z diuit iarū depositis: ex solis
opibz dijudicant qnā vere sint diuites: q
paupes: q gliost: q p i gloriū. **H**ec **E**hry.
Et idē. **Q**uia plimū lingua peccauit i lin
gua ampl? torquet. **U**bi **P**erim: ibi z pe/
na. **E**st aut notanduz q lingua z digiti? in
aniabz dicunt metaphoricē. **S**icut em in
deo man? dz ei? virt? opatiua: sic in **L**aza
ro p extremū digiti intelligit modicū suf/
fragiū meritor. **E**t p modicā guttā aque
modicū qd refrigerat? misēdie. **E**t silr ml
ta q h dicunt sunt exponēda metalit? z spi
ritualr: nō corpalk. **N**ie em hmoi mēbra n
hnt: tñ in mēbz pati dicūt. qz exute a cor/

poribz tales affect? i se sentiūt p petis acsi
etiā corpe patere in mēbz. et h fm de/
meroz exigētā. **A**pocal. xvij. **Q**uantū
glificauit se z in delitijs fuit: tantū date il
li tormentū z luctū. **S**ecundū est peti/
tiōis rōnabilis repulsiō. qz di. ei abraā. **F**i
li recordare qz re. bo. i. vi. t. z la. si. ma. nunc
aut hic pso. tu pō cru. **N**ota/ filiū cum vo/
cat: z accepta bona exprobrat in augmen/
tū pene: vt memor sit hereditatis pāte z
filiatiōis pterite. qz vt dz **B**oe. li. de pso
la. **I**n oi aduersitate ifelicitissimū gen? in/
fortuny est/ fuisse felicē. **D**icit q ei **F**ili re/
cordare (sed meli? esset puidisse) qz recep/
sti zc. **E**hryf. q. d. **S**iqd boni fecisti vnde
pmiū deberet/ oia recepisti in illo mundo
epulās: dicit? oblectat? successibz pperz.
Hic aut siqd mali fecit/ vniuersa recepit:
pauprate: fame: z extremis oppssus mise/
rijs. **I**deo sequit. **N**unc aut hic pso lat: tu
pō cruciarz. **B**reg. **Q**uicūqz q in h seculo
bñ hēt? cū vos bōa egisse recolit? valde d
ipsis pscite: ne cōcessa vob pspitas eo/
rūdē remūeratio sit bonoz. et cum qlibet
paupes nōnulla repēsibilia ppetrare cō
spiciat? nō despiciere debet? qz eos forasse
amin? pauprat? purgat. **F**o **A**ug?. dicit.
Nihil ifelici? felicitate peccatiū: qz penal
mittit ipunitas z mala volūtas velut ho/
stis interior roborat. **E**t sic dz **B**reg. **I**u/
stū est vt in se vez dolorē inueniat: q reies/
cto vero gaudio/ in se z in mundo gaudia
vana qrebat. **N**ā vt dz **B**erū. **N**ō ad hoc
nos de paradiso voluptatis animaduer/
sio diuina decisse videt vt alterum sibi h
paradisum inuentio humana pararet: sed
vt in cinere et cilicio miseriam sue subuer/
sionis deploraret. **H**ec itaqz pdicta reco/
gitate o terrent et carnales homies/ z cō/
siderate qacerbe cruciat diues ille q gut/
tam aque cogit petere: nec tñ valuit obri/
nere. **P**ertimescite illud abrae: imo dei su
dictū **F**ili recordare zc. **D**icit aut **E**hry/
fost. **N**ō quia diues fuerat torquebat: sed
qz misert? nō fuit. **B**re. **H**inc colligenduz
est qua pena mulctādus est qui aliena di/
ripit: si hac inferni damnatione percutitur
qui ppta non largit. **T**ertū est repulsi
ōis formidabilis cōdictio. qz sez irrevoca
bilis. **D**ixit em **A**braam. **E**t in his omi/
bus iter nos et vos chaos magnū firmat

Domnica. I. post Trinitatē

tū est: vt hi q̄ yo. hinc transire ad vos non possint: neq̄ inde huc trāsmearē. q. d. hoc est qd̄ ipedit illud qd̄ pet̄. **L**baos iij. d̄: distātia locoz: meritoz: volūtātū. **T**heo. **L**baos magnū s̄ḡt a pctōribz iustoz: uolūtātū. **N**ā sic affect⁹ eoz varij fuerūt: sic etiā māssiones nō modicū differēt. **C**hr̄y. **F**irmatū d̄: qz n̄ pōt dissolui: agitari: aut p̄cuti. **I**dē. **V**idere possum⁹: trāsire non possum⁹. et nos videm⁹ qd̄ fugerimus: et vos videt̄ qd̄ p̄diderit̄: et n̄ra gaudia cumulat̄ v̄ra tormēta: et v̄ra tormēta cumulat̄ n̄ra gaudia. **S**z forte q̄r̄. **A**n b̄ti aliq̄ mō velint transire ad reprobos: **D**icēdū q̄ in sc̄tis est voluntas naturalis q̄ vellent cōpati dānat̄: et maxime amīc̄s suis: et sic ad eos p̄ affectū miscōie trāsiremissi in hoc cōtradicerent volūtati diuine. sed eoz volūtās sic iungit̄ diuine voluntatē: nihil volunt nisi qd̄ deus vult. **N**ulla ḡ cōpassiōe mouent̄ erga reprobos. **N**ō em̄ pōt eē in eis cōpassiō nisi cōsequēs electionē rōnis. **E**x electiōe aut̄ rōnis cōpassiō nascit̄: put aliq̄s vult malū alteri⁹ repelli **I**dō in his malis q̄ s̄m iudiciū rōnis expelli nō velimus: cōpassiōe nō habem⁹. **R**eprobi aut̄ tā dānati nō p̄nt a sua miseria trāsferri. **M**iseria irremediabilis: miseria intermiabilis. **Q**̄ futile esset nunc sepi⁹ et attēte illam cogitare. **E**xēplū in fulcone marciliēsi. **V**ide s̄. in sc̄do aduentuali feria quarta post q̄rtā d̄nīcam.

Tert̄i⁹ art. **A**ud. q̄acerbe cruciat̄ d̄: **Q**ues ille. **N**otate qd̄ iura d̄c̄r̄t **P**ena vni⁹ d̄ esse mer⁹ alteri⁹. ff. de penis. l. **L**apitaliū. s̄. famosus. et. ij. q. viij. **Q**ua p̄. **P**one casum de q̄rtuoz q̄ fuerūt socij i furto et homicidio q̄z duo tā s̄r̄t p̄ iusticiā in patibulo suspēsi: aliq̄ aut̄ duo sunt in carcerati et uicti. **N**ōne isti multū timere debent cū audiūt de socijs tā suspēsis. **E**xpone et applica r̄c. **N**ōne socios multos h̄z diues ille auar⁹ et epulo q̄ oēs corā deo cōuicti in inferno cū illo s̄ detrudēdi. **B**er. **Q**ui socij sunt in culptis/erūt et in penis.

Sermo q̄ntus p̄ eadē d̄nica prima.

Virtus ē et
r̄c. **D**iligam⁹ deū qm̄ ip̄e p̄oz

dilexit nos. j. **J**oā. iij. **N**ota triplīcē mō dū diligēti deū put etiā nos dilexit. **V**n̄ **B**er. sup̄ **L**phi. ser. x. **D**isce ch̄riane a ch̄risto amare deū. **A**ma dulciter: ama prudēter: ama fortiter. **D**ulciter/ne illect⁹: prudēter/ne deceptus. fortiter/ne deplussus ab amore d̄ni auertar̄. **P**ri⁹ igit̄ debet esse amor dulcis ex p̄sideratiōe diuine suauitat̄. **P**s. **S**uauis d̄ns vniuersis r̄c. **S**c̄do/prudēs: p̄cauēdo insidias demonis: mōdi: et carnis **P**s. **I**n via hac q̄ ambulabā abscondēt laqueū mihi. **E**t puer. x. **R**ex sapiēs dissipat ip̄ios. **R**ex in quā sapiēs. i. anim⁹ a deo illūinat⁹ dissipat impios. s̄. mor⁹ tentationū. **T**ertio d̄ esse fortis: adeo vicz vt vincat timorē paup̄tat̄: et penalitat̄: et mor̄. j. **J**oā. iij. **P**erfecta charitas foras mittit timorē. **V**n̄ **J**ob vi. **Q**uis det vt veniat petitio mea: et qd̄ expecto tribuat mihi de⁹: et q̄ cepit ip̄e me p̄ta soluat manū suā et succidat me: et hec mihi sit p̄solatio vt affligēs me dolore nō parcat. **S**alutatio. **V**irtus r̄c.

Prim⁹ art. **A**n dānati in inferno velint oēs esse dānatos: **N**ō. **L**uc. xvi. rogabat diues pro fratribz ne veniret in locū tormētoz. **L**ōtra. **S**up̄ illō **E**ia. xiiij. **S**urrexerūt de solijs. dicit glo. **S**olatiū ē misoz mltos h̄z socios penaz.

Rūder **B**ona. in. iij. vi. l. **E**tsi in dānatis remittant̄ aliq̄ modo affectiōes q̄ h̄nt annexā delectatiōem: alie t̄n affectiōnes in q̄b̄ est penalitas vigorant. v̄n̄ cesset actualr̄ affect⁹ luxuriandi et d̄nandi: t̄n accēdit affect⁹ sine furor̄ ipatiētē et liuor̄ iuidie. **I**dō vehement̄ tristabunt et turbescēt de gl̄ia electoz. **E**t iō ad satianduz suā ip̄ssimā emulationē et odium/vellet oēs eēz miseros. **E**t qz nec ip̄i p̄nt ad b̄titudinē p̄tingere: nec aliq̄s p̄nt a statu b̄titudinis amouere: iō in seip̄s vehemēter turbescēt et p̄fundunt. **L**occedēdū est ḡ q̄ general̄ loq̄ndo mallent oēs eē miseros q̄ ip̄s ex̄ntibz miserz aliq̄s eē b̄ros. **A**d illud aut̄ qd̄ obijc̄t de diuine r̄c. **D**icendū q̄ quīs i generali nolint damnati videre aliq̄s eē b̄ros s̄z oēs miseros: t̄n qz speciali⁹ h̄nt aliq̄z amorē naturalē et p̄uatiū/nollent eos dānari: alijs ex̄ntibz i statu gl̄ie. q̄a et si illi dānent̄: adhuc t̄n manet amulatio et occasio tabescēdi. **N**ō sic aut̄ si oēs dāna-